

ВЪПРОСНИК
за КОМПЛЕКСЕН ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ
на специалност "Защита на националната сигурност"
от ВИПУСК 2020

I. СПЕЦИАЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

1. Научни основи на сигурността. Закон на Шелфорд, Закон на Юстус фон Либих, схема на Донченко. Сигурност и безопасност. Риск и световно рисково общество.
2. Понятие за национална сигурност. Тясно разбиране на националната сигурност като "способност за защита". Широко разбиране на националната сигурност като "състояние на защитеност".
3. Юридическият термин "национална сигурност" в законодателството на Република България. Конституционните термини "сигурност", "сигурност на държавата" и "национална сигурност". Понятието "национална сигурност", дефинирано в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност на Република България.
4. Система на националната сигурност на Република България. Понятие за система на сигурност. Дефиниране на понятието "система за национална сигурност" в Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност на Република България. Подсистема на правните основи на националната сигурност. Подсистема на службите за защита на националната сигурност.
5. Разузнавателна защита на националната сигурност. Същност на разузнаването и контраразузнаването. Възникване, развитие и перспективи за развитие на разузнавателната дейност.
6. Видове разузнаване за защита на националната сигурност – разузнаване, контраразузнаване, специални разузнавателни операции и криминално разузнаване. Агентурно и техническо разузнаване.
7. Сили и средства на разузнаването. Кадрови служители. Секретни сътрудници. Видове основи на сътрудничество, технология на привличането като сътрудници.
8. Видове контраразузнавателна дейност. Разкриване, предотвратяване и пресичане на посегателства срещу националната сигурност. Превенция и профилактика.
9. Методи на контраразузнавателна дейност. Оперативно дезинформиране. Оперативно проникване. Оперативна комбинация.
10. Стадии (форми) на контраразузнавателна дейност. Получаване и проверка на сигнал за посегателство срещу националната сигурност. Оперативна проверка. Оперативна разработка. Оперативно наблюдение. Оперативно издирване.
11. Понятие за управление. Роля на правото в управлението. Престъпност и управление. Ръководителят като субект на управлението. Качества и стил на ръководителя.
12. Прогнозиране и планиране в управлението. Решаването в управлението и организация при изпълнение на управленското решение в системата на службите за сигурност. Контролът в управлението.

13. Информация и национална сигурност. Информационна война. Информационно превъзходство.
14. Инструментариум на анализа. Логически методи. Количествени методи. Комплексни методи. Предела на използване. Решаване на логически задачи.
15. Същност и съдържание на екологичната сигурност. Екологична опасност и безопасност. Екологичен риск. Екологична сигурност.

ЛИТЕРАТУРА

1. Конституция на Република България, обн. ДВ, бр. 56/13.07.1991 г.
2. Закон за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, обн. ДВ, бр.15 от 22.02.2022 г.
3. Закон за консултативния съвет по национална сигурност, обн. ДВ, бр.61/11.08.2015 г.
4. Закон за Държавна агенция "Национална сигурност", обн. ДВ, бр.70 от 20.08.2024 г.
5. Закон за Държавна агенция "Разузнаване", обн. ДВ, бр.84 от 6.10.2023 г.
6. Закон за военното разузнаване, обн. ДВ, бр. бр.84 от 6.10.2023 г.
7. Закон за Министерство на вътрешните работи, Обн. ДВ, бр.70 от 20.08.2024 г.
8. Закон за Националната служба за охрана, обн. ДВ, бр.70 от 20.08.2024 г.
9. Закон за специалните разузнавателни средства, обн. ДВ, бр.84 от 6.10.2023 г.
10. Закон за противодействие на тероризма, обн. ДВ, бр.32 от 26.04.2022 г.
11. Закон за защита на класифицираната информация, обн. ДВ, бр.13 от 13.02.2024 г.
12. Закон за отбраната и въоръжените сили, обн., ДВ, бр. 70 от 20.08.2024 г.
13. Наказателен кодекс на Република България, обн. ДВ, бр.42 от 14.05.2024 г.
14. Наказателно-процесуален кодекс на РБ, обн. ДВ, бр.39 от 1 Май 2024 г.
15. Правилник за прилагане на закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Обн. ДВ, бр.40 от 7.05.2024 г.
16. Правилник за устройството и дейността на МВР. ДВ, бр.58 от 9.07.2024 г.
17. Стратегия за национална сигурност на Република България, обн. ДВ, бр. 26 от 23.03.2018 г.
18. Стратегия за превенция на престъпността (2021-2030)
19. Асенов Б. Теория на разузнаването и контрразузнаването. С., 2012 г..
20. Великов, И., „Кратка теория на разузнаването, Албатрос, 2017.
21. Гюров, Р., „Към анализа на сигурността“, С., 2012 г.
22. Желев, Ж. "Въведение в оперативно-издирвателната дейност", Варна, 2021 г.
23. Илиев, Ил., Лечева, М. "Управление на полицията в Република България", С., 2008 г.
24. Колев, В. "Способи на оперативно-издирвателната дейност", Варна 2024 г.
25. Ненова А. Екологични аспекти на сигурността. Варна, 2008 г.
26. Симеонов, С. История и теория на обществената сигурност, ВСУ, 2021.
27. Христов, П., С. Симеонов, В. Христов, В. Попов, С. Минева, "Разузнавателна защита на конституционния ред в демократичната държава", ВСУ, С., 2011 г.
28. Христов, П., Йорданова Б., Правото на сигурност. Варна, 2024

II. НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИ НАУКИ

1. Наказателноотговорни лица.
2. Престъпление – обективна и субективна страна.
3. Наказание – цели и видове.
4. Наказателен процес - фази, стадии, основни функции, субекти и участници.
5. Съд – правомощия.
6. Прокурор – правомощия.

7. Престъпност – ниво, структура и динамика.
8. Превенция на престъпността.
9. Криминалистическа теория за следите – понятие за следа, основни видове следи.
10. Оглед. Видове оглед.
11. Претърсване и изземване.
12. Разпит – етапи. Разпит на свидетел и обвиняем.
13. Разпознаване. Следствен експеримент.
14. Експертизи – назначаване, провеждане. Видове експертизи.
15. Изпълнение на наказание лишаване от свобода.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Гиргинов, А., З. Трайков. *Теоретико – практически коментар на НК на РБ, т. II, С., 2000, с. 134 – 302.*
2. Груев, Л. *Санкционната система по българското наказателно право. С., 1997.*
3. Кунчев, Й. *Курс по криминалистика. Първи том. Сиела, 2020 г.*
4. Кунчев, Й. *Курс по криминалистика. Втори том. Сиела, 2021 г.*
5. Кунчев, Й. *Криминалистическа тактика. С., 2004.*
6. Манев, Н. *Наказателнопроцесуално право. Ръководство за студенти. С., 2006.*
7. Ненов, И. *Наказателно право на Република България, обща част, книга първа и втора (Нова реакция Ал. Стойнов) С., 1992 г.*
8. Павлов, Ст. *Наказателен процес на РБ, т. I и II, С., 1996.*
9. Паликарски, М. *Наказателно изпълнително право на Република България, С., 1996.*
10. Стойнов, Ал. *Наказателно право. Обща част, С., 2002 г.*
11. Станков, Б. *Криминология. Теоретични основи. В., 2008.*
12. Станков, Б. *Криминология. Видове престъпност. В., 2012.*
13. Цанков, П., Й. Кунчев, *Съдебни експертизи. 2012.*

Въпросникът е приет на заседания на Катедрения съвет на Катедра “Обществен ред и сигурност” с Протокол № 5 / 15.01.2025 г. и на Факултетен съвет на Юридически факултет с Протокол № 5/ 16.01.2025 г.